

Eeuwig met mijn moeder aan het strand

STIJN FENS

Als iemand veel over de eeuwigheid en onze plaats daarin heeft gedicht is het wel Leo Vroman. Hij heeft er lang over na kunnen denken, want Vroman werd maar liefst 98 jaar. In de bundel 'Soms is alles eeuwig' uit 2009 dicht hij:

Graag zie ik na de dood mijn geest
door het gesloten venster zweven
en dalen waar ik in mijn leven
als kind gelukkig ben geweest.

Dit beeld is al genoeg voor mij. Zo vol van troost. Eeuwig met mijn moeder aan het strand van Zandvoort. Laat me daar maar neerdalen als het zover is.

Er is de laatste week wat af gefilosofeerd in deze krant over hemel en eeuwigheid. Het begon allemaal met het essay van Frits de Lange afgelopen zaterdag in 'Letter en Geest' waarin hij afscheid nam van de hemel. 'Er is maar één leven. Dit', stond er boven. Op de site 'NieuwWij' liet De Lange weten 'hoogst ongelukkig' te zijn met deze kop. De hoogleraar en predikant sprak zelfs van framing. "Met zo'n

zinnetje word je meteen in een geïkt narratief binnengezogen en weggezet", vindt De Lange. "Oh, dat is weer zo'n hoogleraar die van zijn geloof is gevallen."

Eerlijk gezegd dacht ik ook: weer iemand in een lange rij oude (geleerde) heren die weglopen van het oude christelijke thuis en het maar niet kunnen laten om de selfies van deze barre tocht met ons te delen.

Mijn lichte irritatie verdween gelijk toen ik de biografie las die bij het essay was gevoegd. "Frits de Lange (1955) is predikant en hoogleraar Ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit, vestiging Groningen". Dit is al bijna poëzie, maar het mooiste zinnetje moest toen nog komen: "Daarnaast speelt hij graag gitaar."

Ook het essay zelf stemde mij mild, alhoewel ik op mijn hoede bleef. Het is prachtig geschreven, ik kan niet anders zeggen. De Lange beschrijft het leven als een reis waarvan we niets liever zouden willen dan dat ie eindigt in een voor altijd thuiskomen. Maar dat laatste is volgens hem een illusie: "Haar bereiken is niet de vervulling van, maar het eind aan het verlangen." Geen hemel, geen hel, geen Nieuw Jeruzalem.

Om deze conclusie kracht bij te zetten citeert De Lange het lied 'Heimwee naar de Hemel' van de betreurde Maarten van Roozendaal.

Je ziet je vader en je moeder en je dode vrienden weer.

En alles is voor eeuwig goed (...)

't Is een kinderlijk idee maar je groeit eroverheen

Laatst overleed een tante van mij. Voor haar dood vertelde ze ons ervan overtuigd te zijn naar de hemel te gaan en daar al haar dierbaren terug te zien. "En dan

heb ik ze nog wel wat te vragen." Ze was 91 toen ze dit allemaal zei, dus eroverheen groeien zat er niet meer in. Wat is er eigenlijk mis met een kinderlijk geloof in een hiernamaals?

Volgens Frits de Lange kunnen weldenkende mensen zich niets meer voorstellen bij dat hemels Jeruzalem. "De twee-werelden metafysica ligt achter ons, niet alleen in de filosofie, maar ook in de voorstellingswereld van de gewone man en vrouw." Maar mogen die gewone man en die gewone vrouw van de hoogleraar wel blijven dromen?

Ik hou me ondertussen vast aan wat dichter en schrijver Bart Chabot ooit over het eeuwig leven zei op televisie. "Het hiernamaals is als een bonus, een dertiende maand. Je rekent er niet op, maar als je hem toch krijgt is het mooi meegenomen." Wij mensen hebben werkelijk geen idee wat ons wacht na de laatste adem.

Misschien is het wel zo dat je alleen in de hemel komt als je ervan houdt, zoals een Engelse kardinaal het ooit formuleerde. Ik houd van de hemel, mij neem je hem niet af.

En als ik dus na mijn dood die pleisterplaats van God, engelen en uitverkoren mensen mag binnentreden, zie ik daar Tjeenk Willink, nog steeds informateur. Ajax is voor altijd kampioen en er verschijnt elke dag wel een Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band.

En in een hoekje zit zielsgelukkig Frits de Lange. Hij speelt gitaar.

Tot in de eeuwigheid.